

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 22/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om taxitrafik

Till kommunikationsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 februari 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om taxitrafik (RP 32/2010 rd) till kommunikationsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till kommunikationsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Irja Vesanen-Nikitin, kommunikationsministeriet
- juris doktor, docent Pekka Länsineva
- professor Olli Mäenpää
- juris doktor, vicehäradshövding Ilkka Sara-viita.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om taxitrafik ändras så att yrkesmässig persontransport med paket- och lastbil förbjuds, med vissa särskilt angivna undantag, och blir en straffbar gärning.

Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2010.

I motiven till lagstiftningsordningen bedöms propositionen mot grundlagens 18 § 1 mom. om näringsfrihet och 15 § om egendomsskyddet. Regeringens syn är att lagförslaget kan behandlas i vanligt lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Näringsfrihet

Lagen om taxitrafik föreslås bli ändrad på den punkten att yrkesmässig transport av personer med lastbil och paketbil förbjuds (4 a §), med vissa undantag, och att förbjuden transport av det här slaget är straffbar (28 §).

Med avseende på de grundläggande bestämmelserna i lagen om taxitrafik är det främst frå-

ga om att tydliggöra och komplettera den gällande lagstiftningen. För yrkesmässig transport av personer enligt lagen krävs det i regel taxitillstånd och det kan bara beviljas för transport med personbil. Taxitillstånd beviljas inte alla hugade sökande som uppfyller de yrkesmässiga villkoren, utan den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen fastställer årligen det högsta antalet taxitillstånd per kommun.

Grundlagsutskottet har ansett att det utifrån grundlagens 18 § 1 mom. om näringsfrihet är acceptabelt att kräva tillstånd för taxiverksamhet på grund av säkerhetsaspekterna och konsumentskyddet. I ett proportionalitetsperspektiv har utskottet sett det som betydelsefullt att tillståndssystemet och framför allt villkoren för att få tillstånd garanterar den nödvändiga föregående tillsynen i taxiverksamhet och därmed också effektivare än alternativa metoder kundernas säkerhet och trafikföretagarnas möjligheter att bedriva stadgad taxitrafik. Begränsningarna i antalet taxitillstånd är i princip problematiska ur näringsfrihetens synvinkel, men lagstiftningen är ändå motiverad och acceptabel med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet, om man ser till branschens roll och särdrag mot hela vårt system för kollektivtrafik (GrUU 31/2006 rd).

Syftet med den föreslagna lagstiftningen är att hindra sådan transport av personer med lastbil och paketbil som ska likna yrkesmässig taxitrafik. Den kan godtas med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna, eftersom tillståndssystemet med sitt syfte att värna kundernas säkerhet och konsumentskyddet och sina begränsningar av antalet tillstånd skulle förlora sin betydelse åtminstone delvis, om tjänster som kan jämföras med taxitjänster fritt skulle kunna tillhandahållas genom byte av fordonstyp. Lagstiftningen kan motiveras också ur likabehandlings-synvinkel och med en konsekvent lagstiftning rent generellt. För proportionaliteten är det betydelsefullt att 4 a § 2 och 3 mom. undantar sådan

transport av personer med lastbil eller paketbil under vissa särskilda omständigheter som inte kan jämföras med tillståndsbelagd taxiverksamhet från förbudet. Lagstiftningen uppfyller också kraven på exakta och noga avgränsade begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna.

Egendomsskydd

Den föreslagna ändringen i lagen om taxitrafik inverkar på de företagens villkor som har kunnat bedriva yrkesmässig transport av personer med lastbil eller paketbil för att verksamheten inte har varit explicit och entydigt förbjuden i lag eller tillståndsbelagd. Förbudet leder till att företagarna inte längre kan utnyttja sina fordon för det här syftet, åtminstone inte i samma utsträckning som nu. Förslaget avses ändå inte inverka på fordonens ägar- eller dispositionsförhållanden eller möjligheten att överlåta fordonen. I ljuset av propositionens motivering förefaller det dessutom klart att de här företagarna redan när de inledde sin verksamhet varit medvetna om att lagen kommer att ändras på denna punkt. Lagstiftningen är inget problem med avseende på det i 15 § i grundlagen tryggade egendomsskyddet.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anser

att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors den 7 maj 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Jacob Söderman /sd
medl. Ulla Karvo /saml
Elsi Katainen /cent
Esko Kiviranta /cent
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Veijo Puhjo /vänst

Tuulikki Ukkola /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
Ilkka Viljanen /saml
Antti Vuolanne /sd
ers. Johannes Koskinen /sd
Raimo Piirainen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.